

Místně zakotvené učení a Škola pro udržitelný život

Středisko ekologické výchovy SEVER

Co je „místo“

- Místo, lokalita, krajina, sídlo...
- Obec, komunita, pospolitost...

„ Nevíš-li, kam patříš, nevíš, kdo jsi.“
(*Wallace Stegner*)

Co je místně zakotvené učení?

Učebnice prvouky z roku 1945:

“Nemůžete učit o koze, jestliže ji žáci nikdy neviděli.”

ŠKOLA PRO
UDRŽITELNÝ ŽIVOT

Co je místně zakotvené učení?

David Sobel (2004): **Místně zakotvené učení – spojení třídy a obce**

- **ekologická, sociální a ekonomická témata**
(~ vzdělávání pro udržitelný rozvoj)
- **občanské zapojení v servisních projektech**
- **buduje sociální kapitál, místní partnerství**

NA ČEM JE ZALOŽENO MÍSTNĚ ZAKOTVENÉ UČENÍ?

- UČENÍ **O** MÍSTĚ
- UČENÍ **V** MÍSTĚ
- UČENÍ **PRO** UDRŽITELNÝ ŽIVOT V MÍSTĚ A SVĚTĚ
- VZTAH **K** MÍSTU
- UČENÍ **SKRZE** MÍSTO
- PŘIZPŮSOBENÍ MÍSTNÍ SITUACI
- PARTNERSTVÍ S KOMUNITOU
- MEZIOBOROVOST
- OSOBNÍ RELEVANCE
- AKTIVNÍ ÚČAST/PARTICIPACE ŽÁKŮ
- BĚŽNÝ NÁSTROJ VÝUKY
- SPOLUPRÁCE

1. Učení O MÍSTĚ

MZU pro učení využívá místních témat a souvislostí

2. Učení V MÍSTĚ

Učebnou se stává obec a její okolí

3. Učení PRO MÍSTO

Téma je opravdové, vážné, výsledek práce je skutečný, hmatatelný

- *oprava pomníku*
- *mapa bývalých lomů*
- *přehled hornin, které jsme v obci objevili*
- *příběh rodiny, jejíž jména jsou na pomníku uvedena*

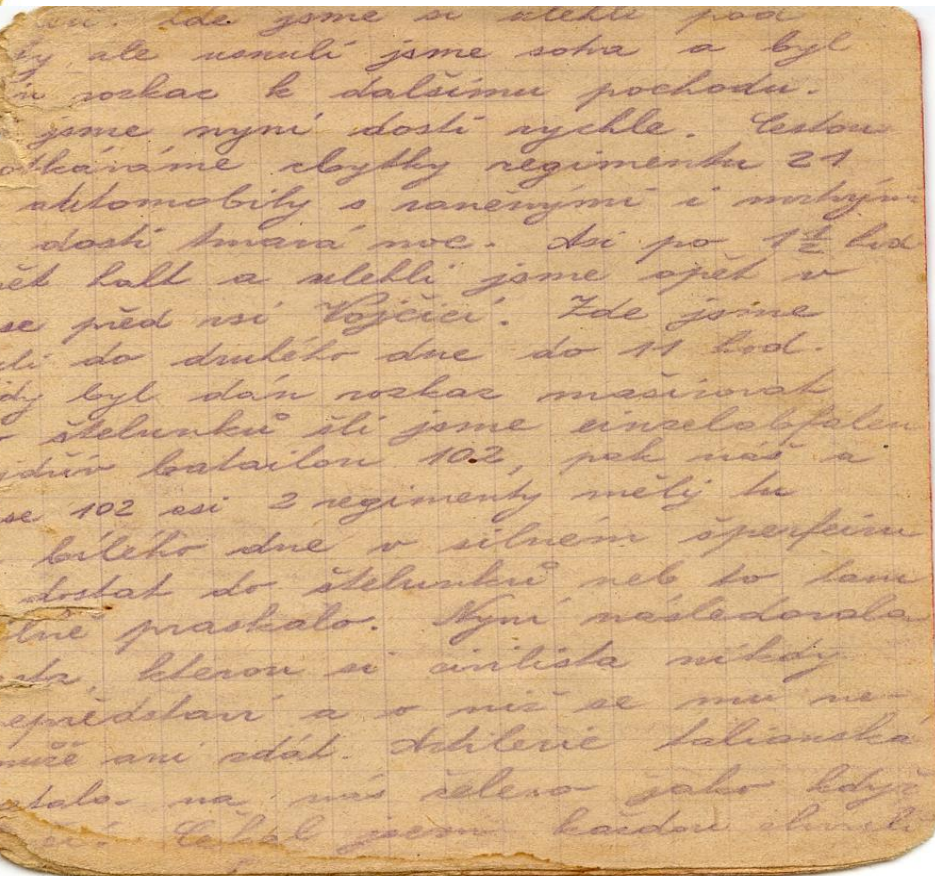
4. Učení SKRZE MÍSTO

Místní témata slouží jako základ pro porozumění širším souvislostem

- *Jak a proč vznikají světové konflikty, jak nás ovlivňují a my můžeme ovlivnit je?*
- *Jak a jak dlouho putovali vojáci na bojiště a jak by se dopravovali dnes.*
- *Z jakých materiálů se staví dnes, čerpání zdrojů*

5. VZTAH K MÍSTU

Učení staví na osobním vztahu ke svému místu a rozvíjí jej.

Několik stránek z deníčku
19letého vojáka
Ferdinanda Théry,
machovského občana

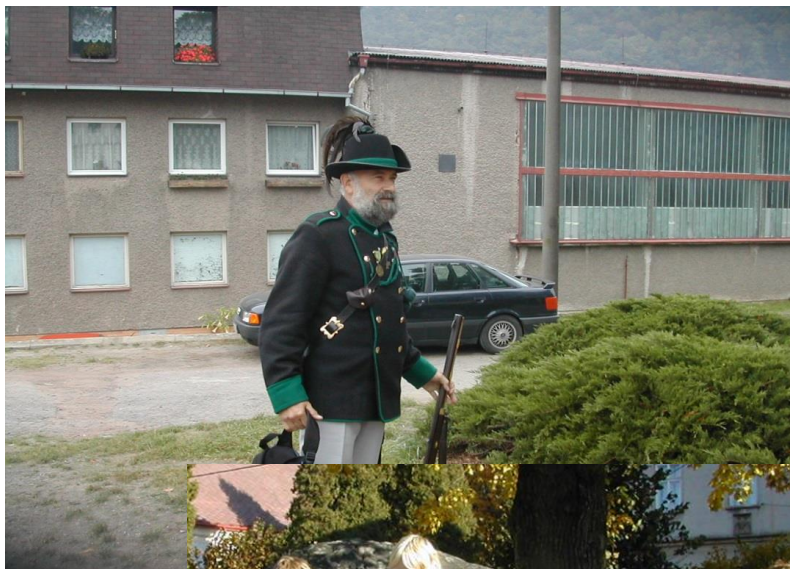
6. Přizpůsobení místní situaci

Učení reaguje na místní podmínky a potřeby

- *německá jména na pomníku, která nějakou dobu chyběla*
- *kámen, ze kterého byl pomník vyroben*

7. Partnerství s komunitou

Podporou pro učení jsou
partnerství

*Setkání s pamětníkem,
kronikářem, geologem
místními znalci nebo s
pěveckým sborem*

8. Mezioborovost

Porozumění **vzájemné propojenosti** společenského a přírodního, lokálního a globálního, minulého a budoucího

- *Výpočet dráhy kamene z místního lesa, síly, potřebné k vyzdvižení kamene*
- *Chemické složení a chemické procesy na pískovci, na mosazné desce*
- *Jak probíhala 1. světová válka*
- *Kam až došli vojáci z naší obce, kde jsou známá bojiště*

9. Osobní relevance

Žáci vidí souvislosti s vlastním životem

- *Odkud rodina žáka do obce přišla či jak dlouho tam žije.*
- *Má vztah k někomu z padlých.*

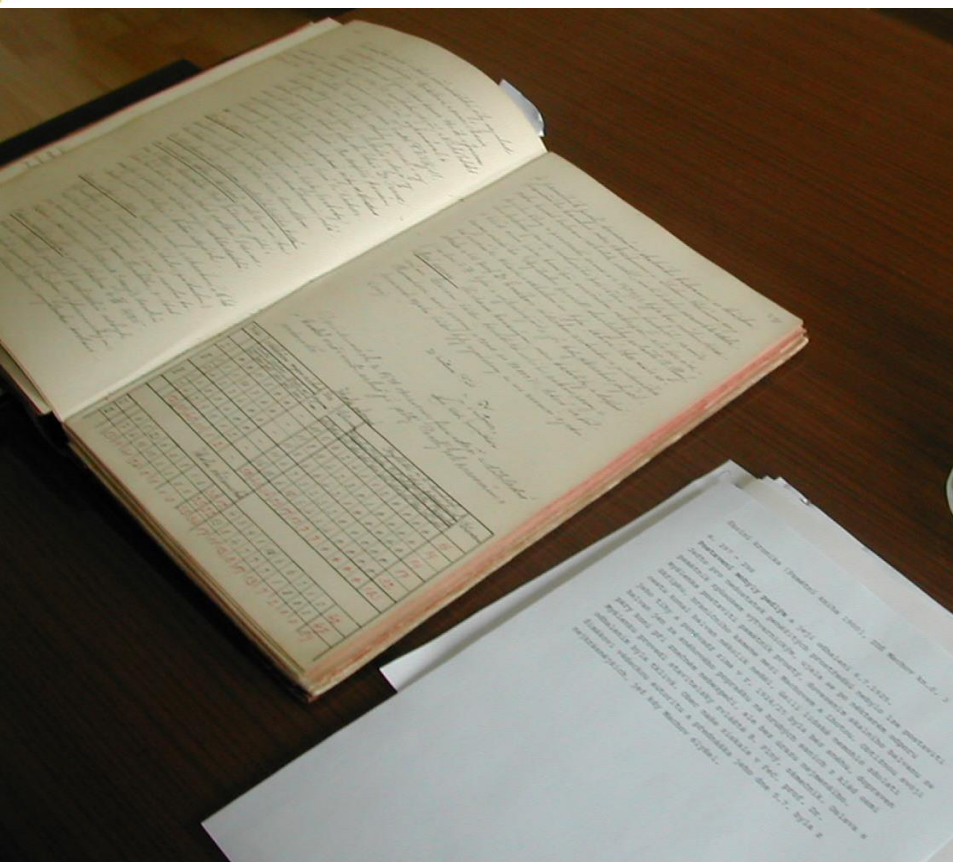
10. Aktivní účast žáků

- Iniciativa a zodpovědnost je co nejvíce na žácích.
- Učitel není zdroj všeho vědění, ale průvodce procesem, v němž se i on učí.

Žáci vymýšlejí sami, jaké téma chtějí řešit, co s pomníkem udělat, jak o něm informovat.

11. Nástroj výuky

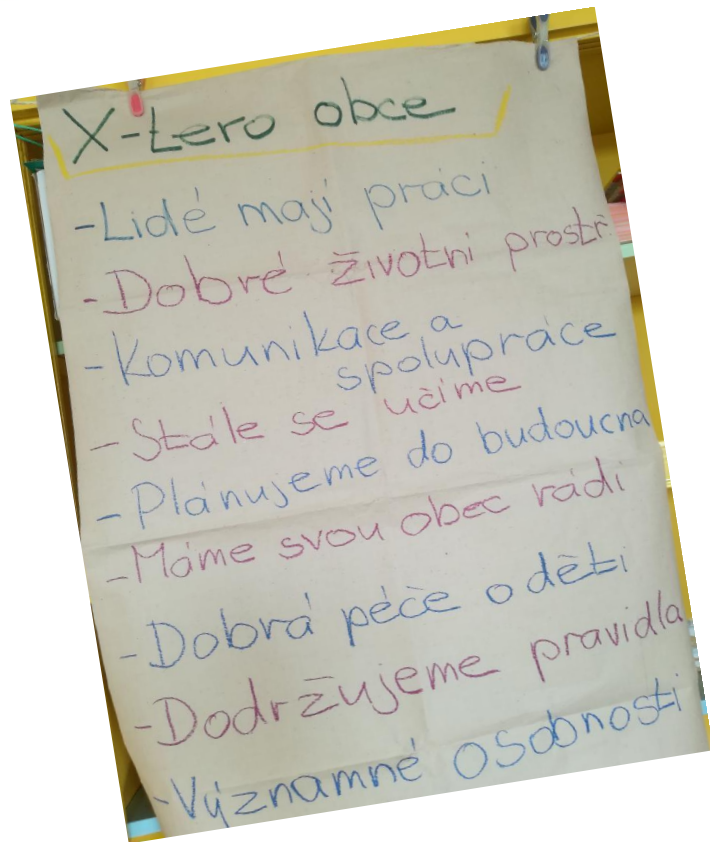

Místo je jednotícím kontextem pro výuku a naplňuje cíle nebo výstupy ve vzdělávání.

- *Rozumí společenským podmínkám místa.*
- *Rozumí propojenosti místa s jinými místy ve světě.*
- *Zohledňuje ve svých činnostech charakter místa v životě lidí.*

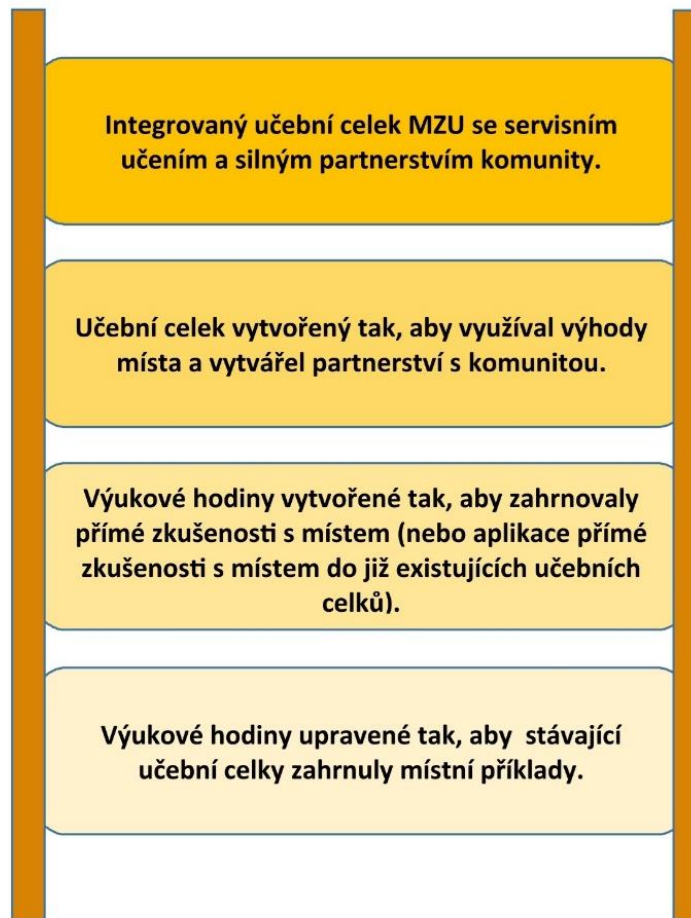

12. Spolupráce

Učení probíhá formou skupinové práce, zadání je zaměřeno na **práci v týmu**, silami jednoho vyřešit nejde.

Žebřík MZU

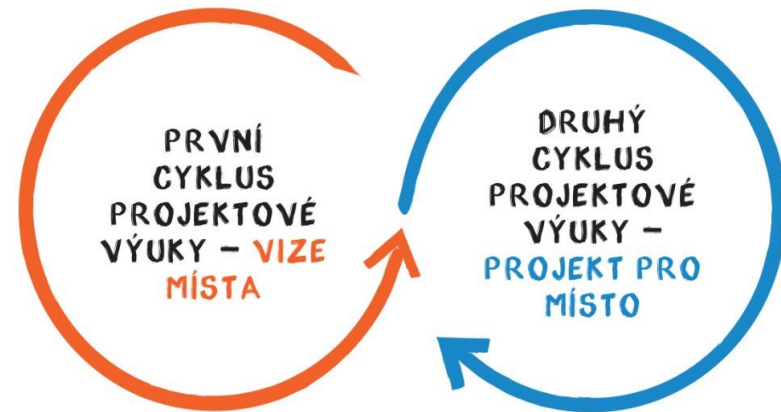
Škola pro udržitelný život

... je vzdělávací program pro žáky základních a středních škol.

- Program běží od roku 2004
- Původně začal v Královéhradeckém kraji, postupně se rozšířil do dalších krajů ČR

Co je Škola pro udržitelný život

- Program prostřednictvím porozumění místu, praktické péče o místo a aktivního zapojení do života komunity rozvíjí u žáků, učitelů a dalších občanů kompetence potřebné pro udržitelný život.

Žáci ve spolupráci s partnery v obci:

- mapují problémy a hodnoty místa
- promýšlejí „vizi místa“ (= jakou obec chceme mít)
- hledají projektové záměry, kterými by přispěli k naplnění „vize“
- vyberou, naplánují a realizují praktický místní projekt

Cesta labyrintem ŠUŽ

Cesta labyrintem ŠUŽ

MAPA KROKŮ PROGRAMEM ŠUŽ

ZŠ Machov

ŠKOLA PRO
UDRŽITELNÝ ŽIVOT

„Program změnil školu od základů. Zcela zásadně se změnilo i **prostředí obce**. Ovlivnil pozitivně i **klima ve škole a v obci**. Od roku 2004 jsme postupně pracovali na programech zaměřených na rozvoj komunitního života. **Program nás naučil spolupráci, týmové práci, komunikaci.**

Díky ŠUŽce se zásadně změnila i **práce učitelů**. Projekty jsou dnes ve škole samozřejmostí. Každý další projekt je lepší a lepší. Nadšení je nakažlivé.

Okolí vnímá školu jako iniciátora a realizátora různých pozitivních změn v obci. Škola bez ŠUŽky je jako studánka bez vody.“

Helena Martincová,
ředitelka

Vážené kolegyně, vážení kolegové,
přijměte pozvání na seminář k programu

ŠKOLA PRO UDRŽITELNÝ ŽIVOT

ŠKOLA PRO
UDRŽITELNÝ ŽIVOT

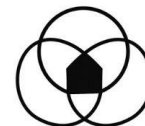
Nové příležitosti realizace programu SUŽ v roce 2020/2021

Na semináři se dozvíte, jak vzdělávat žáky prostřednictvím *ročního programu Škola pro udržitelný život*:

O MÍSTĚ A V MÍSTĚ - mapování problémů a potřeb obce
PRO MÍSTO - plánování a realizaci praktických místních projektů
SKRZE MÍSTO - hledáním souvislostí mezi naším místem
a udržitelným životem nebo klimatickou změnou

*Pro zapojené školy je možná finanční podpora pro žákovské
miniprojekty a odměna pro zapojené pedagogy.*

**Akreditovaný seminář je určen všem základním a středním školám.
Účast na semináři a občerstvení je ZDARMA.
Účastníci obdrží osvědčení MŠMT.**

ŠKOLA PRO
UDRŽITELNÝ ŽIVOT

Termíny konání semináře:

17. 9. 2020 HRADEC KRÁLOVÉ

22. 9. 2020 PRAHA

1. 10. BRNO

Termín a místo konání si vyberte libovolně dle vašich možností.

**Pro školy, které chtějí vstoupit do projektu s finanční podporou,
je účast na semináři nezbytná.**

V případě zájmu vyplňte prosím přihlášku na tomto
odkazu: <https://forms.gle/KxbZeeNRQ4qPk4M49>

**Přihlášku, prosíme, odešlete nejpozději týden před konáním
seminářel**

Podrobnější informace o možnostech zapojení
v roce 2020/2021 naleznete na www.skolaprozivot.cz a na FB
[@skolaprozivot](https://www.facebook.com/skolaprozivot).

Kontakt: suz@ekologickavychova.cz

Škola pro udržitelný život

suz@ekologickavychova.cz

www.skolaprozivot.cz

Silvie.kozlovska@ekologickavychova.cz